

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Urtos/8/2020
Identifikačné číslo spisu: 8020200532
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8020200532.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného N. A. v konaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného N. A. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Ntc/6/2020 z 23. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného N. A. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove uznesením, sp. zn. 6Ntc/6/2020 z 23. septembra 2020 postupom podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov zamietol žiadosť (správne má byť návrh) odsúdeného N. A., nar. X. J. XXXX v B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov (ďalej len „ÚVV a ÚVTOS Prešov“), o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený

- rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3T/3/2016 z 25. septembra 2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/3/2019 z 15. mája 2019 vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia,
- trestným rozkazom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 0T/126/2015 z 24. júla 2015, v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov, sp. zn. 0T/126/2015 z 29. januára 2019 vo výmere 8 (osem) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a
- trestným rozkazom Okresného súdu v Berouně, sp. zn. 2T/43/2017 z 11. apríla 2017, právoplatným 4. mája 2017, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Ntc/14/2019 zo 6. novembra 2019, právoplatným 10. decembra 2019, vo výmere 8 (osem) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Prešove v odôvodnení napadnutého uznesenia (č. l. 42 - 44 spisu) uviedol, že odsúdený

N. A. splnil iba formálnu podmienku podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (doposiaľ vykonal viac než polovicu uložených nepodmienečných trestov odňatia slobody), avšak nespĺňa podmienky materiálne. Charakter trestnej činnosti, pre ktorú dnes odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zjavný sklon k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil až 13-krát, pričom k zmene jeho postoja nevedol ani výkon trestu odňatia slobody a vysoký stupeň rizika jeho sociálneho zlyhania do budúcnosti nasvedčujú tomu, že jeho aktuálne správanie je len výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odsúdený N. A. riadne a včas sťažnosť a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) sám rozhodol o jeho podmienenom prepustení z výkonu trestu, alebo aby vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na opätovné konanie a rozhodnutie.

V odôvodnení sťažnosti odsúdený uviedol, že uznesenie obsahuje rozpor výroku s odôvodnením, nakoľko súd nedostatočne vyhodnotil materiálne podmienky žiadosti o prepustenie, pretože nedisponoval viacerými dôkazmi a taktikami. Odsúdený N. A. alej tvrdil, že jeho resocializačná prognóza sa do budúcnosti zlepšila. Trestná činnosť, ktorú páchal, vyplývala z neusporiadaného života, čo sa zmenilo, nakoľko má chorú matku, ktorú treba doopatrovať a ktorá poskytla domov jemu a jeho synovi A.E., nar. XX. J. XXXX, ktorý je na neho odkázaný, pretože mu hrozí umiestnenie do detského domova. Nesúhlasí s hodnotením súdu o jeho doterajšom živote, pretože je v rozpore s hodnotením ÚVV a ÚVTOS Prešov, ktorý ho odporučil podmienne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom. Odsúdený N. A. má za to, že sa vo výkone trestu polepšil a je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pretože má ihneď po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody prislúbenú prácu a sú od neho závislé dve osoby. K sťažnosti priložil lekárske správy svojej matky a uznesenie Okresného súdu Prešov, sp. zn. 27P/122/2020 z 22. júna 2020, ktorým súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov za opatrovníka pre maloletého A.E., nar. XX. J. XXXX.

Sťažnosť odsúdeného N. A. spolu s jej odôvodnením a prílohami bola doručená na vyjadrenie Krajskej prokuratúry Prešov, ktorá sa do času konania neverejného zasadnutia nevyjadrila.

+ + +

Najvyšší súd SR podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že Krajský súd v Prešove rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného zamietol.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa ods. 3 § 66 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa ods. 1 písm. a) až c).

Rovnako ako Krajský súd v Prešove aj Najvyšší súd SR konštatuje, že u odsúdeného je splnená formálna podmienka na podmienne prepustenie, vykonal polovicu uložených nepodmienečných trestov a možnosť podať návrh na podmienne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nastala 28. júna 2020 (č. l. 13 - 14), pričom splnenie tejto podmienky ani nebolo sporným. Sporné však bolo splnenie materiálnych podmienok a to, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie (I. materiálna podmienka) a že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (II. materiálna podmienka).

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, v prospech odsúdeného N. A. svedčí hodnotenie ÚVV a ÚVTOS Prešov zo 6. augusta 2020 (č. I. 12 spisu), v ktorom sa konštatuje, že jeho správanie je na požadovanej úrovni, svoje povinnosti, ako aj pokyny a príkazy príslušníkov si plní, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, je pracovne zaradený v domácej réžii v OVT Sabinov ako krajčír. Disciplinárne potrestaný nebol a za plnenie činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného bol v decembri 2019 disciplinárne odmenený pochvalou a v marci 2020 mu bola udelená disciplinárna odmena.

Na druhej strane však musí Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatovať, že v prípade odsúdeného okrem početnej kriminálnej minulosti prevážila pre záver o nevyhovení návrhu na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody skutočnosť, že ÚVV a ÚVTOS Prešov vyhodnotil resocializačnú prognózu (č. I. 15 - 16 spisu) odsúdeného N. A. ako nepriaznivú na základe vysokého rizika sociálneho zlyhania, a to z dôvodu dlhodobej nezamestnanosti pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, nepriaznivého sociálneho zázemia, opakovanej trestnej činnosti, evidentných problémov v rámci prostredia v ktorom vyrastal a jeho finančnej situácie. Najvyšší súd SR sa tak priklonil k názoru Krajského súdu v Prešove, že len samotné plnenie povinností, pokynov a príkazov príslušníkov vo výkone trestu odňatia slobody, bez splnenia ďalších okolností, nie je postačujúce na naplnenie materiálnej podmienky pre podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o materiálnu podmienku podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, že možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (II. materiálna podmienka), ktorej absenciu vzhľadom i Krajský súd v Prešove, Najvyšší súd SR uvádza, že podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je opodstatnené len vtedy, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať v rámci konania o podmieňanom prepustení význam je daný predpoklad, že odsúdený po podmieňanom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Okolnosťou, ktorá má v tejto súvislosti veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane vyhodnotenia rizika jeho prípadnej recidívy.

Najvyšší súd SR poznamenáva, že každý si v živote zaslúži dostať šancu na nápravu chyby, ktorej sa v minulosti dopustil a na preukázanie, že jeho zlyhanie bolo ojedinelé a už sa nebude opakovať. Z odpisu registra trestov však vyplýva, že odsúdený N. A. sa trestnej činnosti dopúšťa sústavne od roku 2000, bol doposiaľ 13 krát právoplatne odsúdený pre rôznu trestnú činnosť, najskôr mu boli ukladané výchovné tresty nespojené s obmedzením jeho osobnej slobody, ktoré však evidentne svoj účel nespĺnili. Odsúdenému tak boli viackrát ponúknuté šance na nápravu a vedenie riadneho života a to aj vo forme podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (č. I. 5 spisu). Napriek tomu spoločnosti nepreukázal, že sa polepšil - napravil.

Najvyšší súd SR tak dospel k záveru, že opakované páchanie rôznorodých trestných činností, ktorej sa odsúdený dopustil v trinástich prípadoch, a to nielen na území Slovenskej, ale aj Českej republiky, pričom bol aj vo výkone trestu odňatia slobody, z ktorého bol podmieňane prepustený svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Napokon aj z hodnotenia rizika sociálneho zlyhania je zrejmé, že jeho resocializačná prognóza sa vzhľadom na vysoké riziko sociálneho zlyhania javí ako nepriaznivá.

Z histórie správania sa odsúdeného N. A. v súvislosti so všetkými vyššie uvedenými skutočnosťami možno vyvodiť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ochotou žiť riadny a slušný život s tým, že pravidlá normálneho spolužitia je schopný rešpektovať len pod dozorom v príslušnom ústave.

S ohľadom na vyššie uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.